

de Sportwereld

NUMMER 4

MEI 1998

PARADIJS OP AARDE

SPORTGESCHIEDENIS IN AUSTRALIE

door Nico van Horn

Paardenraces, roeien, cricket, Australian football, een sportmuseum en twee sportboekwinkels, de oogst van twee weken Australië. In de eerste week van november 1997 was ik voor de wereldkampioenschappen roeien veteranen in Adelaide. Atleten uit alle delen van de wereld en in leeftijd variërend van 27 jaar tot diep in de 80 deden mee aan deze kampioenschappen.

Adelaide, in Zuid-Australië, herbergt ook een van de mooiste cricketgrounds ter wereld, en is zeker de moeite van een bezoek waard. Het stadion geeft rondleidingen, heeft de onvermijdelijke souvenirshop en een eregalerij. Melbourne, in de staat Victoria, is de bakermat van wat - misschien op cricket na - de populairste sport in Australië is: Australian rules football. Dit is een mengeling van voetbal en rugby. Deze keiharde sport kreeg overigens zijn spelregels al in 1859, nog voordat in

Engeland de regels voor ons voetbal werden opgesteld in 1863. Hoewel intussen ook in andere Australische staten dit football met succes wordt beoefend, blijft Melbourne het centrum. De jaarlijkse grand final, op de laatste zaterdag in september, is een officieuze feestdag: het

leven staat stil. Deze wedstrijd wordt gespeeld in het stadion in Richmond Park, de Melbourne Cricket Ground, met een capaciteit van 100.000 man. Bij de MGM is een sportmuseum. De aandacht gaat uit naar drie thema's: cricket, het Australian football en de Olympische Spelen. Hoewel Australië bekend staat als sportnatie bij uitstek, is de oogst aan medailles op de Spelen eigenlijk klein. Iedereen die enigszins in sport is geïnteresseerd kent nog wel Dawn Fraser, de grote zwemkampioene, maar wie kent de andere medaillewinnaars? Australië lijkt vooral uit te blinken in sporten die niet op het menu van de Olympische Spelen staan zoals cricket, rugby, Australian football en tennis. Aan de Olympische winnaars wordt in beeld en geluid aandacht besteed, met voorwerpen, kleding en documenten. In het museum, drie verdiepingen groot, is een hele verdieping gewijd aan het eerdergenoemde football. Alle grote clubs hebben er een eigen hoek, met bekertjes, medailles, kleding, posters, videobeelden. Je kunt zelf proefschietsen op het doel. Bijzonder stijvol is de cricketafdeling. De grote held, Donald Bateman, en tal van andere coryfeeën hebben er een

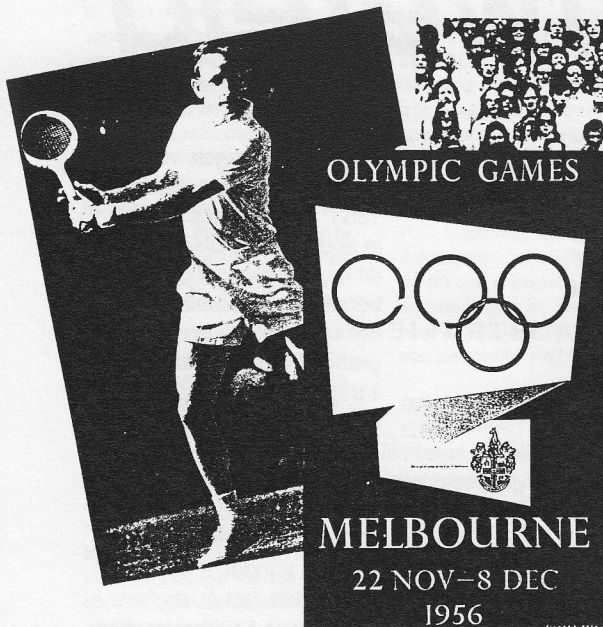
INHOUD

***SPORTGESCHIEDENIS IN BELGIË**

***HAN HOLLANDER *MISKEND MONUMENT**

***BOEKEN *NIEUWS**

N I E U W S B R I E F

plaats gevonden. Meest opvallende voorwerpen zijn de houder waarin de Olympische vlam in Melbourne in 1956 brandde, zeer recentelijk op een vuilnisbelt teruggevonden en een schitterende roeibeker van bijna anderhalve meter hoog, die ooit totaal vervuild en gedeukt bij een Londense rommelwinkel werd aangetroffen. Het museum geeft rondleidingen, er is een shop en tijdens mijn bezoek was het mudvol met scholieren.

Op de eerste dinsdag in november heeft de staat Victoria een vrije dag. Het is de dag van Melbourne Cup, een paardenrace die al sinds 1861 op de racebaan bij Flemington wordt verlopen. Hoewel er een hele week paardenraces worden gehouden, is Cupday de belangrijkste. De toeschouwers -soms in Ascotkleding, dronken studenten en supporters, de premier en andere bobo's- lopen op het gras dat bezaaid is met flessen, picknickmanden en dekens tegen optrekkende kou en vocht. Er is zeker aandacht voor de

paardenrace zelf, maar de meeste aandacht gaat toch uit naar de extravagante kleding, de enorme omzet van de totalisator, de drank en het sociale gebeuren. Bijna niemand komt per auto, de alcoholcontrole in Victoria is enorm streng, iedereen stapt in de trein en de drukte is ongekend.

Melbourne kent twee boekwinkels die alleen sportboeken hebben. De eerste boekwinkel was geheel gewijd aan paardenport, maar de tweede bleek zo ongeveer het paradijs op aarde. Op 9 Elizabeth Street vind je Sports Books en op het eerste gezicht is hun collectie nog groter dan die van Sportspages in Londen. Alle belangrijke boeken over sport en sportgeschiedenis tref je daar aan, natuurlijk veel aandacht voor de echt Australische sporten. Zonder meer de moeite waard, als je er toch bent. Australië leeft toe naar de Spelen van Sydney in 2000. Het lijkt wel of iedereen met sport bezig is.

DE ONDERWERPEN ZIJN ONUITPUTTELIJK

Sportgeschiedenis aan de Universiteit Leuven

door Annemie Ploeger

Sportgeschiedenis een klein vakgebied? Misschien in Nederland, maar onze zuiderburen beoefenen deze discipline al decennia lang met verve. Met name aan de Katholieke Universiteit Leuven, waar de onderzoekseenheid Sociaalculturele Kinantropologie jaarlijks zo'n acht sporthistorici aflevert. Een bezoekje aan deze opvallende Belgische variant van de Nederlandse vakgroep.

Een zweole transpiratiegeur doordringt mijn neusgaten als ik de Faculteit Lichamelijke Opvoeding en Kinesithérapie van de Katholieke Universiteit Leuven binnentreed. Zweetlucht en wetenschap. Een onverwachte combinatie, alleen te voorzien op een snikhete dag tijdens een tentamenperiode. Maar wie in Leuven meer wil weten over sport, wordt onmiddellijk met de praktijk geconfronteerd: de faculteit ligt midden tussen de tennis- en atletiekbanen en in de sporthallen van het Universitaire Sportcentrum.

Op zoek naar prof.dr. Jan Tolleneer, sporthistoricus, kom ik langs het Gymnasium, de turnhal van het sportcentrum. Ergens in de vroegere kleedkamers heeft hij zijn bureau. Halverwege de trap naar boven heb ik een fantastisch uitzicht over de enorme gymnastiekhal, waar om elf uur 's ochtends vanzelfsprekend nog geen student te vinden is. "Ik zit hier prima op mijn plaats," zegt Tolleneer, zodra ik hem heb gevonden. "Mijn dissertatie ging over het turnwezen in België. Wij willen niet ergens op een kamertje in de binnenstad

zitten, wij zitten midden in de realiteit van de sport."

Tolleneer begon zijn carrière met een vergelijkende studie tussen de sportwereld en de wereld van de popmuziek. Al gauw kwam hij in aanraking met prof.dr. Roland Renson, net als Tolleneer werkzaam bij de onderzoekseenheid Sociaalculturele Kinantropologie. Renson was de opvolger van prof.em. Pierre-Paul De Nayer, die in 1943 de onderzoekseenheid oprichtte. De Nayer was van mening dat het vakgebied Lichamelijk Opvoeding niet alleen om biomedische zaken moest draaien, maar dat er ook aandacht moest zijn voor de humane wetenschappen. Met name sinds de jaren zeventig floreert de sportgeschiedenis. Tolleneer: "Wat mij vooral aanspreekt is het interdisciplinaire karakter van de studie. Op deze eenheid werken filosofen, sociologen, antropologen, sportmanagers en historici samen. Sport bevindt zich niet in een vacuüm, er zijn altijd culturele en historische linken, zoals de verzuiling van sportorganisaties."

De connectie met de samenleving is een ander aspect dat Tolleneer interesseerde. "Elke student moet een lokale sportclub beschrijven, op een kritische, heuristische manier met goede bronnen," zegt Tolleneer. "Hierbij moeten de studenten een verband leggen met de dorpspolitiek. Hierdoor komen ze in aanraking met allerlei aspecten van de samenleving, van de penningmeester van de club tot de burgemeester van het dorp."

Al vertellend laat Tolleneer de archieven zien die in de loop der tijd zijn ontstaan

door de vele werkstukken van de studenten. Inmiddels zijn zo'n tweeduizend sportclubs beschreven, een unieke verzameling die weer door nieuwe studenten en onderzoekers wordt gebruikt als bronnenmateriaal. Ook staan in het archief honderden licentiaatsverhandelingen (de Belgische variant van de Nederlandse scriptie) over de meest uiteenlopende sporthistorische onderwerpen. Daarnaast heeft een gepensioneerde sportjournalist zijn boeken- en knipselarchief overgedaan aan de onderzoeksgroep, ook een schat aan informatie. Bovendien heeft de onderzoeksgroep zelf natuurlijk de nodige boeken, tijdschriften en video's gearchiveerd. En dat allemaal opeengestapeld op de tegels van de oude kleedkamers van het Gymnasium. Inmiddels zijn we aangekomen bij het bureau van Roland Renson. Vol trots laat hij zijn diatheek zien, met honderden dia's van allerhande sportgebeurtenissen. Ook is Renson beheerder van het Sportmuseum van Vlaanderen, eveneens gelegen in het Universitaire Sportcentrum van Leuven.

"De te bestuderen onderwerpen zijn onuitputtelijk," zeggen Renson en Tolleneer in koor. Tolleneer: "Je leest iets over dit, je hoort iets over dat, en je hebt weer een paar interessante nieuwe onderwerpen. Ik houd van veelzijdigheid." Dat blijkt ook uit zijn onderwijsprogramma. In Leuven geeft hij les in vergelijkende lichamelijke opvoeding, waarbij de link met sportgeschiedenis wordt gelegd. Aan de campus van Kortrijk, ook een onderdeel van de Universiteit Leuven, geef hij college in historische informatica, over hoe de computer gebruikt kan worden als instrument voor sportgeschiedenis. Aan de Rijksuniversiteit Gent doceert hij de grondslagen van lichamelijke opvoeding en de encyclopedie van de sport.

Ook heeft hij de afgelopen jaren twee boeken geredigeerd over lichamelijke opvoeding in België en Nederland. Daarnaast studeren jaarlijks zo'n acht

studenten af in de sportgeschiedenis, met onderwerpen uiteenlopend van wedstrijdspelen in Afrika tot volkssporten in het werk van Vlaamse miniaturisten. En dan is er nog een promovendus bezig aan een proefschrift over sport in Antwerpen. Alsof dat nog niet genoeg is, coördineert Tolleneer ook de elfde conferentie van de International Society for Comparative Physical Education and Sport. Tijdens deze bijeenkomst, die in juli 1998 wordt gehouden in Leuven, zullen vooraanstaande wetenschappers die vergelijkend sportonderzoek doen, hun werk presenteren.

Tolleneer: "Een nieuw actueel onderwerp zouden comparatieve studies over de verschillende Europese landen zijn. Hiervoor zouden meer connecties met o.a. Nederland van belang zijn. Waarom sportgeschiedenis in Nederland nog niet echt van de grond is gekomen? Dat hangt waarschijnlijk van individuen af. Als wij De Nayer niet hadden gehad, met zijn nadruk op de humane wetenschappen, dan waren wij ook niet ver geweest."

Ondertussen melden de eerste studenten zich op het Sportcentrum. De zon komt door en doet de rijp op de atletiekbaan wegsmelten. Een bijna idyllische werkomgeving, zo lijkt het. Maar doet Tolleneer zelf eigenlijk aan sport? "Veel te weinig," is zijn antwoord. "Ik leg wel veel kilometers af, maar vooral met de auto."

LITERATUUR

Mark D'hoker & Jan Tolleneer (red.). Het Vergeten Lichaam: Geschiedenis van de lichamelijke opvoeding in België en Nederland. Uitgever Garant 1995, ISBN 90-5350-160-6, met o.a. een hoofdstuk van Ruud Stokvis. Roland Renson, Mark D'hoker & Jan Tolleneer (red.). Voor Lichaam en Geest: Katholieken, lichamelijke opvoeding en sport in de 19de en 20ste eeuw. Uitgever Universitaire Pers Leuven 1994, ISBN 90-6186-615-4, met o.a. een interview met De Nayer.

SPORTMUSEUM VLAANDEREN

Het sportmuseum heeft als doel het bewaren van sportdocumenten die verloren dreigen te gaan en het verlenen van diensten bij het organiseren van

tentoonstellingen. Het wordt wetenschappelijk ondersteund door de Universiteit Leuven met drie projecten: de Vlaamse Volkssport Dossiers, met name uitgevoerd door Erik de Vroede, die onlangs Het Grote Volkssporten Boek schreef, het Archief voor het Turnwezen, gebaseerd op het onderzoek van Jan Tolleneer, en het Archief voor de Moderne Sport, met o.a. bijdragen van T. van Look (Ontstaan en ontwikkeling van de badminton sport in België) en P. Waerniers (Ontstaan en ontwikkeling van de volleybalsport in België). Daarnaast wordt driemaandelijks de nieuwsbrief Sportimonium uitgebracht, te vergelijken met de nieuwsbrief van de Sportwereld. Tervuursevest 101, B-3001 Leuven-Heverlee, tel 0032-16-225438, e-mail sportmuseum@flok.kuleuven.ac.be

CONFERENTIE INTERNATIONAL SOCIETY FOR COMPARATIVE PHYSICAL EDUCATION AND SPORT

Van 8 tot en met 12 juli 1998 wordt de elfde conferentie van ISCPES gehouden. Onderwerpen die aan bod zullen komen zijn onder meer de invloed van staatsstructuren op sportstructuren, de verhouding tussen Oost en West op sportgebied, de Olympische spelen en (inter)nationalisme, het verschil tussen sporten van vroeger en nu, de verschillen tussen mannen- en vrouwensport en methoden van onderzoek in vergelijkende studies. De congreskosten zijn circa 700 gulden, inclusief brochures, lunches, recepties en een uitstapje naar Brussel. Een kamer op de campus kost ongeveer 60 gulden per nacht. Internet: <http://www.kuleuven.ac.be/flok/ISCPES98.htm>; opgave voor 1 mei 1998 bij Hilde Demessemaeker, Parijsstraat 50, B-3000 Leuven, België, tel. 0032-16-243840, fax 0032-16-243801.

wijze slaagde de joodse verslaggever erin

honderdduizenden liefhebbers aan hun toestellen te kluis-teren. Een nieuw fenomeen was ontstaan. Mensen kropen bij elkaar in het hoekje van de kamer waar de radio zich bevond. De ongelukkigen die nog niet over een radio-toestel beschikten, zochten en vonden altijd wel een plaatsje bij de burens.

Tijdens interlands

heerste er een ongelooflijke stilte op straat, die slechts doorbroken werd door gejammer óf oorverdovend gejuich al naar gelang het doelpuntenverloop. Het succes van de rechtstreekse verslagen werd vrijwel volledig toegeschreven aan het enthousiasme en vakmanschap van Han Hollander.

Voor zijn eerste wedstrijd was Hollander duidelijk zenuwachtig. Doordat hij zich

HET ORAKEL HAN HOLLANDER

door Peter-Jan Mol

De Nederlandse sportwereld zal binnenkort eindelijk een tastbare herinnering hebben aan een van de grootste verslaggevers sinds de uitvinding van de radio. Voetbalclub Go Ahead Eagles heeft besloten haar nieuw te bouwen onderkomen het Han Hollander-stadion te noemen. Dat juist de Deventer voetbalclub tot dit besluit is gekomen, is niet geheel toevallig. Han Hollander was in 1902 namelijk een van de oprichters van GA Eagles.

Maar niet alleen om deze reden verdient Hollander een plaats in de Nederlandse voetbalgalerij. In 1928 was hij de eerste verslaggever die live een voetbalwedstrijd voor de radio versloeg. Zittend in een klein hokje op het dak van de tribune verzorgde hij, in opdracht van de AVRO, in het oude Amsterdamse Stadion een reportage van de interland Holland-België. Dit was het begin van een lange reeks legendarische radioverslagen. Op uiterst enthousiaste

vanuit zijn hokje bovenop de tribune te ver naar voren boog, liet hij zijn horloge uit zijn handen vallen. "Hemel, daar valt mijn horloge", was op de radio te horen. De volgende dag kreg hij twee briefjes van horlogemakers, die het gratis voor hem wilden laten repareren. Ook was er een horlogefabrikant, die meteen adverteerde: "Het horloge van Han Hollander viel uit de radiocabine en was stuk; als hij ons horloge had gehad, zou dat ertegen hebben gekund." Dat voorvallen met horloges het goed doen bij de adverteerders zou wielrenner Wim van Est later ook nog ondervinden.

In 1938, bij zijn vijftigste interland, werd Hollander gehuldigd door AVRO-directeur Willem Vogt: "Laat mij dan eindigen met de innige wens uit te spreken, Hollander, dat ge nog lange jaren voor onze AVRO de sportverslagen moogt geven, en dat ge nog lange jaren mee moogt werken om het voetbalspel nog populairder te maken dan ge tot dusver reeds hebt gedaan!". Nauwelijks twee jaar later zou Hollander echter een van de joodse medewerkers zijn die op gezag van Vogt de AVRO moest verlaten. Na een verblijf in Westerbork zou Han Hollander in het vernietigingskamp Sobibor sterven.

EEN MISKEND MONUMENT

door Wim Moorman en Gé Peeters

Het is al vaker gezegd, maar met het sporthistorisch besef in Nederland zou het beter kunnen. Weliswaar is de belangstelling voor de bestudering van het sportverleden groeiende, de aandacht voor het behoud van onroerend sporterfgoed zoals voetbalstadions staat nog in de kinderschoenen. En dat terwijl toch sprake is van wat welhaast bedevaartplaatsen

genoemd kunnen worden, tientallen jaren lang tweewekelijks door tienduizenden mensen bezocht.

LOKALE VOETBALHISTORIE

Als plaatsen waar sport bedreven wordt zonodig moeten wijken voor de vooruitgang, zou het op zijn minst passend zijn de herinnering aan dat stadion of sportcomplex levend te houden. Al is het maar door een straatnaam of een eenvoudige plaquette. Iets dergelijks stond ons voor ogen toen we ons in 1996 realiseerden dat er bijzonder weinig over was dat herinnerde aan de voetbalhistorie van Horst. Dit gold in het bijzonder voor de bloeiperiode van de lokale club Wittenhorst, de eerste helft van de jaren vijftig, toen het eerste elftal uitkwam in de tweede klasse, destijds de op één na hoogste klasse in Nederland. De enige verwijzing naar die tijd vormden twee kassahuisjes gelegen bij de sportvelden waar Wittenhorst tussen 1951 en 1964 speelde. Na 1964 waren geleidelijk de lichtmasten, de banken langs het veld en de houten kleedlokalen verdwenen. Alleen de kassahuisjes waren blijven staan.

Anno 1996 boden de kassahuisjes een desolate aanblik. Verder verval zou op termijn het onherroepelijke einde betekenen. Dat moest voorkomen worden, vonden we. De kassa's mochten misschien weinig architectonische of esthetische waarde hebben, ze waren wel

een aandenken aan de mooie tijden die Wittenhorst hier beleefd had. In die zin hadden ze ontegenzeggelijk cultuurhistorische betekenis. Vandaar dat we de eigenaar, de gemeente Horst, verzochten om de hokjes te behoeden voor verder verval. We gaven het gemeentebestuur in overweging de gebouwtjes op de gemeentelijke monumentenlijst te

plaatsen. Helaas deelde men op het gemeentehuis ons enthousiasme niet. We meer dan dat de zaak in behandeling genomen was. Later moesten we in de krant lezen dat de gemeentelijke monumentencommissie afwijzend had gereageerd op ons voorstel. Op brieven van ons met vragen om uitleg werd of niet ter zake of helemaal niet gereageerd. Als klap op de vuurpijl werd begin augustus 1996 één van de twee kassahuisjes afgebroken. Verdwenen was de helft van wat, misschien met enige overdrijving, een voetbalmonument genoemd mocht worden.

EEN BOEK WAARD

We vonden dat de kassa's meer verdienen. Daarom besloten we een boek over de gebouwtjes samen te stellen. Daarin onze briefwisseling met het gemeentebestuur en de reacties van pers en gemeenteraad. Verder laten we mensen aan het woord die in het verleden iets met de kassahuisjes te maken hebben gehad.

Het boek bevat daarnaast vijftien, door derden geschreven stukjes. Die gaan over de Horster kassahuisjes, kassahuisjes in het algemeen en vergelijkbare (voetbal) historische relicten. Precies zoals we hoopten, geven deze bijdragen de kassahuisjes een breder kader. Met het boek krijgen de Horster kassa's alsnog de aandacht en waardering die ze in onze ogen verdienen. Duidelijk wordt dat ook ogenschijnlijk nietszeggende, onooglijke gebouwtjes uit een recent verleden allerlei beelden en herinneringen kunnen oproepen. Alleen al daarom zijn ze het waard om behouden te blijven.

Miskend monument; requiem voor een kassahuisje verschijnt in april. Het telt ongeveer tachtig bladzijden en is ruim voorzien van illustraties. Met bijdragen van o.a. Hugo Borst, Peter Brusse en Henk Spaan. Miskend monument is te bestellen door f 22,50 over te maken op gironummer 7820024 t.n.v. Stichting Kassahuisjes o.v.v. Boek. U krijgt het bij verschijning toegezonden. Inlichtingen: Wim Moorman, tel. 077-3981606.

BOEKEN

EEN KWART EEUW SCHAATSUITSLAGEN

In de hoogtijdagen van Ard en Keessie, in de winter van 1971, zocht schaatsliefhebber Hedman Bijlsma uit Lemmer via een advertentie in het sporttijdschrift De Schaatskroniek contact met andere verzamelaars van schaatsgegevens en -literatuur. Rond hem verzamelde zich vervolgens een clubje hobbyisten, dat in het najaar van 1973 een overzicht publiceerde van schaatswedstrijdresultaten en ranglijsten. Het boekje met 72 pagina's cijfermateriaal, zonder illustraties, verscheen onder de titel Schaatsseizoenen '72-'73. Vijfentwintig jaar later is het Schaatsseizoenen uitgegroeid tot een begrip in en buiten de schaatswereld. In binnen- en buitenland wordt iedere herfst reikhalzend uitgekeken naar het

definitieve en wereldwijde jaaroverzicht van uitslagen en ranglijsten van de langebaan, kortebaan, marathon en shorttrack. De jubileumuitgave Schaatsseizoenen '96-'97 vermeldt onder andere dat de Nieuw-Zeelands kampioenschappen op 28 juli 1996 plaatsvonden op Lake Ida en dat Ard Schenk zich op de Nederlandse ranglijst aller tijden nog steeds bij de beste vijftig bevindt (49), maar dat hij op de internationale 'Adelskalender', die hij ooit trots aanvoerde, al naar een 306e plaats is afgezakt. Verder dit seizoen, ter gelegenheid van het jubileum, een overzicht van de ontwikkeling van de nationale en wereldrecords op alle afstanden (eerste officiële WR dames op de 500 meter: 1 minuut en 2 seconden rond, gevestigd op het natuurijs van Warschau op 15 februari 1931). Het paspoort '97 biedt in dit Olympische seizoen bovendien een reeks biografische

schetsjes van de kanshebbers. Het Schaatsseizoen '96-'97 is inmiddels rijk geïllustreerd en telt 544 bladzijden. Het is te bestellen door f 42,50 over te maken op giro 341405 t.n.v. Stichting Schaatsseizoenen te Assen. (Sjoerd van Tiel)

NIEUWS

LEZING OVER KAATSEN

Op donderdag 14 mei houdt Dr. Pieter Breuker een lezing over een groot aantal aspecten van kaatsen. De spreker heeft tientallen publicaties over kaatsen in en buiten Nederland op zijn naam staan. Plaats: Natuur- en Milieucentrum Ter Kleef (de voormalige Caetsbaan), Kleverlaan 9, Haarlem. Te bereiken vanaf Station Haarlem met bus 2 en 4, halte Velslerlaan. Aanvang: 20 uur.

Bij kaatsen denkt vrijwel iedereen aan Friesland. De

werkelijkheid is heel wat ingewikkelder en spannender. Kaatsen is een wereldwijde sport, die hedentendage zeker in een vijftigtal landen wordt beoefend. In de meeste landen komen verschillende varianten voor, soms zelfs meer dan tien (Spanje en Frankrijk). Het gebrek aan eenheid in spelregels bemoeilijkt internationale contacten. In de meeste gevallen is kaatsen een amateursport, maar België, Spanje en Italië kennen ook (semi) profspelers. Onze vorm van kaatsen komt uit Frankrijk. Daar speelden monniken vanaf het eind van de 12de eeuw een balspel in hun kloosterhoven. Deze variant is niet alleen de oervorm van het 'Friese' kaatsen, maar ook van het (lawn) tennis, dat zich uit het nog steeds beoefende real tennis heeft ontwikkeld. Het spel van de monniken werd al snel door de adel overgenomen. De adel speelde vanaf ± 1500 ook in overdekte banen. De Caetsbaan (± 1560) van Haarlem is hiervan een voorbeeld. Ook de gegoede burgerij beoefende het spel in kaatsbanen. Verreweg het grootste deel der ± 16.000 leden van de in 1897 opgerichte Nederlandse Kaatsbond woont in Friesland. Daar is kaatsen meer dan sport: het is nauw verweven met het sociaal-culturele leven. Daarvan getuigen o.a. de tientallen aan het kaatsen ontleende termen en spreekwoorden in het Fries en het Kaatsmuseum in Franeker. Meer interessante informatie over deze oude, maar in vele plaatsen van Nederland weinig bekende sport, kunt op 14 mei horen van kaatskenner bij uitstek

Pieter Breuker. Inlichtingen: 0517-231634.

SPORTBIOGRAFISCH LEXICON

Stichting de Sportwereld gaat een biografisch lexicon van sporters in Nederland samenstellen. Op donderdag 7 mei wordt voor de auteurs een bijeenkomst georganiseerd in het P.C. Hooftuis, Spuistraat 134, Amsterdam, zaal 519. Aanvang: 20.00 uur. Informatie en aanmeldingen bij Wilfred van Buuren (020-6928903) of Jurryt van de Vooren (020-4208049).

DAGBLADEN EENSGEZIND OVER SPORT

Er bestaat geen 'typische' Telegraaf-, Volkskrant, Trouw- of regionale sportjournalistiek. Aldus Paul Duijvestijn die aan de faculteit Sociale Wetenschappen in Utrecht afstudeerde op een onderzoek naar de journalistieke aanpak van een aantal sportredacties. Hij bekeek een half jaar lang de sportpagina's van vijf Nederlandse dagbladen. In die periode slokte voetbal eenderde van de totale ruimte over sport op. Schaatsen (13%) en tennis (5%) volgden op ruime afstand als tweede en derde. De vlieganslag van Dennis Bergkamp kreeg meer aandacht dan de acht gouden medailles van de gehandicapte zwemmer Alwin de Groot. Een uitgebreide samenvatting van 'Sport in de krant' is te bestellen bij de auteur: tel. 072-5337538.

ISPHEs

De International Society for the History of Physical Education and Sport werd in 1989 opgericht

en is de overkoepelende organisatie voor alle sport-historische verbanden in de wereld. De ISPHEs beoogt deskundigheidsbevordering en onderzoek op het gebied van de geschiedenis van de lichamelijke opvoeding en sport. Zowel nationale en lokale sporthistorische organisaties als individuen kunnen lid worden. De ISPHEs organiseert internationale congressen en seminars en geeft een eigen bulletin uit. SPHEs-Sekretariat, Prof. Dr. Gertrud Pfister c/o Freie Universität Berlin / Institut für Sportwissenschaft Schwendenerstr. 8 / D 14195 Berlin. Tel. 0094308382737 Fax: 0094308383138

OLYMPIC HISTORIANS

De International Society of Olympic Historians (ISOH) werd in 1991 opgericht. Het doel van deze organisatie, met de Nederlander Tony Bijkerk als secretaris-generaal, is het bevorderen en bestuderen van de Olympische Beweging en de Olympische Spelen. Dit doel wordt voornamelijk nagestreefd door onderzoek naar de geschiedenis van de Spelen, het vergaren van statistische gegevens hierover en publiceren van de resultaten in tijdschriften en andere publicaties. Driemaal per jaar verschijnt het periodiek van de ISOH, the Journal of Olympic Historians. Voor meer informatie over de ISOH kan men terecht bij: Tony Bijkerk, Postbus 195, 8403 AD Oosterwolde. Tel/Fax: 0516-588260

COLOFON

De Sportwereld is een uitgave van Stichting de Sportwereld.

Redactie: Wilfred van Buuren, Peter Jan Mol, Suzan Smit, Oscar Steens en Sjoerd van Tiel.

Redactieadres: Stichting de Sportwereld, Postbus 11781, 1001 GT Amsterdam. Telefoon: 020-6928903. Bijdragen: Artikelen, boeken ter recensie, besprekingen, nieuws en andere mededelingen voor de redactie zende men naar bovenstaand adres. Kopij dient te worden aangeleverd op diskette en op papier.

Uitgebreide richtlijnen voor auteurs zijn op aanvraag te verkrijgen. Abonnementen: De Sportwereld verschijnt vier keer per jaar. De Nieuwsbrief is alleen beschikbaar voor medewerkers van Stichting de Sportwereld. Contributie per jaar: Medewerkers fl. 30,-, Studenten fl. 25,-, Instellingen fl. 40,-. U kunt medewerker worden door uw contributie over te maken via bank of giro: ABN-AMRO rekening 62.01.45.323 t.n.v. Stichting de Sportwereld, Amsterdam.